

jeg udtrykkelig opmærksom paa, at jeg vilde stille et Ændringsforslag, som gik i denne Retning, og udtalte tillige, at jeg ikke vilde stille det samme Forslag, som før var stillet, om at gaa ned til 10,000 Kr. — altsaa et Forslag, der pegede i samme Retning —, da det var stemt ned ved anden Behandling, men jeg vilde se at finde en anden Udvej. Og Ændringsforslaget har jo dog ogsaa foreligget saa betids, at ærede Medlemmer have kunnet sætte sig ind i det — det er jo ikke saa vanskeligt at sætte sig ind i dette Ændringsforslag —, og de kunde altsaa godt paa dette Tidspunkt have dannet sig en Mening om, hvad det tilsigter; det har jo ogsaa vist sig, at de have kunnet gøre det. Nej, Ændringsforslaget er saamænd kommet tidnok, der er ikke noget at bebrejde Mindretallet i saa Henseende; den Tid, der har været levnet os, have vi benyttet saa godt, som det var os muligt. Og vore Bestræbelser ere her som andetsteds kun gaaede ud paa at gøre Loven bedre, end den var i Forvejen. De ere i dette Tilfælde gaaede ud paa at hindre, at Pengene faldt i urette Hænder, og der have vi ment, at det var bedre, at vi gik længere ned, end der her var foreslaaet. Ingen kan nemlig nægte, at disse Begunstigelser, saaledes som Lovforslaget nu er, ogsaa ville kunne komme til at tilfalde Folk, som have baade 50,000 og 100,000 Kr.

Med Hensyn til den højtærede Minister gælder jo det samme. Han begyndte med at sige, at der var ikke noget at sige til dette Ændringsforslag, kun undrede han sig noget over forskellige Ting. Jeg gaar derfor ogsaa ud fra, at Ministeren er enig i Tanken, det nærer jeg ikke nogen Tvivl om efter hele den Aand og Tankegang, der gik igennem hans Foredrag; kun følte han sig forbauset over, at jeg havde talt om Begunstigelser, der laa i Lovforslaget. Det var ikke saadan, Tonen var ved anden Behandling. Ministeren har misforstaaet mig, som han er saa tilbøjelig til. Hvad jeg har udtalt tidligere, da denne Sag forelaa, var angaaende det ringe Bidrag fra Statens Side, det ringe Omfang, i hvilket disse Begunstigelser kunde komme til at virke, de ganske enkelte, som kom til at nyde godt af Lovforslagets Begunstigelser. For dem er det sikkert en Begunstigelse, selv om det ikke er saa overordentlig meget. Den højtærede Minister tror ikke, der er nogen Fare her; de velhavende ville ikke komme og forlange 3 pCts Laan af Statskassen. Paa dette Punkt kan jeg ikke dele den

højtærede Ministers Synspunkt. Jeg tror, at Ministeren vil indrømme mig, at f. Eks. en Gaardmand paa Landet, der er i Besiddelse af 50—100,000 Kr., og som vil trække sig tilbage til et mindre Sted, han er ingen Dumrian, han har ikke været nogen daarlig Makker, han har været Forretningsmand, han forstaar at regne, og det samme gælder den Købmand eller den Grosserer i Byen, der trækker sig ud med en halv Million. Det er Folk, der kunne regne, og naar de vide, at de kunne faa Penge af Statskassen til 3 pCt. og faa 4—5 pCt. af deres egne Laan, ville de vide at benytte sig deraf. Naar derfor Ministeren ikke nærer nogen Frygt i saa Henseende, tror jeg, han ser skævt paa Forholdene.

Men den højtærede Minister naaede ogsaa til at sige, at noget saadant vilde neppe ske; thi naar han fik Kundskab om, at de havde flere Penge, vilde de ikke kunne faa Laan. Her tror jeg, at den højtærede Minister har Uret. Loven her er dog vel bygget ligesom Lovforslag i Almindelighed her i Rigsdagen, og naar der staaar, at Finansministeren kan udlaane Penge, og at han er berettiget til det og det og bemyndiget til det og det, opfatter jeg det rigtignok som udtrykkende en Forpligtelse for Finansministeren. Hvis det ikke er saa, maa den ærede Finansminister indrømme mig, at jeg i høj Grad har Ret til at undre mig over dette Lovforslag; thi saa bliver der i Virkeligheden kun Titlen tilbage, og det er vel ikke den højtærede Finansministers og dette høje Tings Mening, at man lovgiver paa en saadan Maade, at kun Titlen af Lovforslaget bliver tilbage. Hvis den højtærede Finansminister, som han siger, ikke har nogen Forpligtelse efter dette Lovforslag, men overhovedet kan gøre alt, hvad han vil, er det en Lovgivningsvirksomhed, der hverken tjener den højtærede Minister eller det Flertal, han forhaabentlig faar i denne Sag, til Ære. Altsaa det var noget af det, der forbausede mig mest, at den højtærede Minister efter dette Lovforslag ingen Forpligtelse har, hverken til det ene eller til det andet. Han er bemyndiget, han er berettiget, han kan laane disse Penge ud af Stasskassen, han kan tilstaa Laan til de enkelte osv. Jeg opfatter rigtignok alle disse Udtryk i Lovforslaget som fastsættende en Forpligtelse for Finansministeren, og vi ville blive ved at hævde dette Standpunkt, selv om det forlades af Flertallet i dette Ting.

Den højtærede Minister sagde saa, at